

Конференція Ріо+20 – міст у майбутнє

20–22 червня 2012 року в м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія) відбулась Конференція ООН зі збалансованого розвитку – Ріо+20 (UNCSD). Вона зібрала разом представників урядів, громадянського суспільства та приватного сектора, щоб окреслити нові шляхи переходу до безпечнішого, чистого, зеленого та процвітаючого світу для всіх його мешканців.

Питання збереження довкілля з'явилися на світовому політичному порядку денному після Конференції ООН з довкілля людини, яка відбулася у 1972 році у Стокгольмі (Швеція). Разом з тим, незважаючи на те, що за останні 40 років з'явилося понад 900 екологічних угод, деградація екосистем досягла безпрецедентних рівнів внаслідок зростаючого антропогенного впливу.

Майже 20 років тому в Ріо-де-Жанейро вже проходила Конференція ООН з довкілля і розвитку (1992). Саме після цієї надзвичайно важливої події концепція збалансованого розвитку, відображена у прийнятому на конференції «Порядку денному на XXI століття», набула провідного статусу у міжнародній політиці. Світове співтовариство визнало, що збалансований розвиток «має стати пріоритетним питанням порядку денного міжнародного співробітництва».

Глобальні екологічні проблеми з розряду науково-теоретичних перейшли у пріоритети національної та міжнародної політики. На їх розв'язання був спрямований Всесвітній саміт зі збалансованого розвитку в Йоганнесбурзі (2002), а також Саміт тисячоліття Організації Об'єднаних Націй, що відбувся у вересні 2000 року в Нью-Йорку, на якому були прийняті Цілі розвитку тисячоліття.

Утім, незважаючи на значну увагу з боку міжнародного співтовариства до глобальних екологічних проблем, поступ у напрямі до збалансованого розвитку не можна назвати задовільним. Однією з основних перешкод залишається проблема інтеграції трьох складових збалансованого розвитку і вироблення цілісного підходу до розвитку, який би поєднав економічні, соціальні та екологічні аспекти розвитку. Конференція Ріо+20 дає можливість ще раз наголосити на необхідності переходу від нинішньої природоруйнівної моделі розвитку до збалансованого розвитку.

Необхідність зустрічі в Ріо зумовлена такими причинами:

- нині чисельність населення світу становить 7 млрд осіб; очікується, що до 2050 року ця цифра зросте до 9 млрд осіб;
- кожна п'ята людина (1,4 млрд осіб) має дохід 1,25 долара США на день або навіть менше;
- 1,5 млрд людей не мають електрики; 2,5 млрд людей не мають туалетів; майже 1 млрд людей щодня голодує;
- викиди парникових газів продовжують зростати; більш ніж третина усіх відомих видів тварин і рослин на Землі може зникнути, якщо процеси зміни клімату будуть неконтрольованими;

- якщо ми хочемо залишити нашим дітям і онукам світ, придатний для життя, то маємо знайти відповідь на виклики, пов'язані з поширенням бідності та деградацією довкілля;
- наші майбутні втрати збільшуватимуться, включаючи зростаючу бідність і нестабільність та деградацію життя на планеті, якщо ми не зможемо знайти адекватну відповідь на зазначені виклики.

Відповідно до резолюції 64/236 Генеральної Асамблеї ООН мета Конференції Ріо+20 полягає у забезпеченні нових політичних зобов'язань у сфері збалансованого розвитку, оцінці досягнутого прогресу та заповненні прогалин у процесі виконання рішень основних зустрічей на високому рівні зі збалансованого розвитку, а також у розв'язанні нових проблем.

Конференція зосереджена на двох темах:

- зелена економіка в контексті збалансованого розвитку та подолання бідності;
- інституційні рамки збалансованого розвитку.

Для обговорення змістовних і процедурних питань у рамках підготовки до конференції були проведені дві міжсесійні та 5 регіональних зустрічей.

15–16 грудня 2011 року у Нью-Йорку (США) відбулася друга міжсесійна зустріч з підготовки до Конференції ООН Ріо+20 зі сталого розвитку, зокрема для розроблення «нульового» проекту підсумкового документу Конференції Ріо+20. На зустрічі обговорювалися пропозиції до підсумкового документу конференції, які були надіслані на адресу секретаріату державами, міжнародними та громадськими організаціями, в тому числі й Україною. Загалом було надіслано 672 документи з пропозиціями до зведеного документу (близько 6 тис. сторінок).

За результатами обговорення учасники зустрічі погодилися, що має бути один стислий підсумковий документ Конференції. У ньому слід зробити наголос на впровадженні, інтеграції та узгодженості збалансованого розвитку через результати, орієнтовані на конкретні дії. Конференція Ріо+20 має сприяти тому, щоб три складові збалансованого розвитку були інтегровані на практиці. Зелену економіку потрібно розвивати у кожній країні відповідно до її національних пріоритетів і можливостей. Для того, щоб прогрес у напрямі збалансованого розвитку був вимірюваним, деякі країни запропонували прийняти дорожню карту для зеленої економіки, а ряд країн – цілі сталого розвитку. Всі учасники зустрічі дійшли висновку, що необхідно зміцнити інституційні основи збалансованого розвитку.

Усі матеріали щодо Конференції Ріо+20 можна знайти на сайті <http://www.uncsd2012.org>.